

PROŠLOST

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historijuBroj 54
Godina XXVII
Novembar, 2022.
[str. 63-74]

© Monos 2022

Od učitelja do akademika: nastavno-naučni put prof. dr. sc. Galiba Šljive (1933.–2022.)

Dr. sc. Senaid Hadžić

Članak objavljujemo u povodu ili u znak sjećanja na nedavno preminulog profesora Galiba Šljivu (umro je 30. 4. 2022.) kao i u znak poštovanja za sve što je uradio u području historiografije, kojoj je istinski bio posvećen punih pedeset i više godina svog života. Za suvremenu historiju Bosne i Hercegovine i njene narode od posebnoga je značaja 19. stoljeće. To je upravo pokazao i dokazao prof. Šljivo, posvetivši se kao historičar tom periodu. Svjesni smo da je ovaj prilog tek jedno malo podsjećanje na život i djelo prof. Galiba Šljive. Želimo da potaknemo neka ozbiljnija istraživanja njegovog doprinosa bosanskohercegovačkoj historiografiji, a posebno njegovog metoda rada i pisanja, te postupka sa izvorima. Ponosni smo što je bio član redakcije i saradnik ovog časopisa.

Ključne riječi: Galib Šljivo, profesor, doktor, akademik, učitelj, biografija, bibliografija, monografije, članci.

ŽIVOTNI I PEDAGOŠKI PUT

Profesor dr. Galib Šljivo pripada onoj grupi naših historičara, koji su svojim radom, samoodricanjem i profesionalnošću obilježili razvoj bosanskohercegovačke historiografije. On se među historičarima isticao svojim aktivitetom u svakodnevnoj historiografskoj praksi i to u najrazličitijim oblicima njezina postojanja, od nastavničkoga rada i ispoljavanja organizacijskih sposobnosti do naučnih rezultata istraživača – historičara. Nije lahko jasno odrediti gdje počinje njegov nastavničko-pedagoški, gdje naučno-istraživački ili organizacijsko-društveni rad, čak i za one koji su dobro upućeni u taj iznimno bogat životopis. Kod prof. Šljive ti su se oblici međusobno tijesno preplitali i dodirivali.

Kao historičar, čvrsto se držao principa da ne postoji pojedinost u historiji koja se može uzeti odvojeno iz kompleksa drugih pojava. Shodno tome, nema historijske cjeline koja nije u zavisnosti od nekih drugih cjelina. Vješto je popunjavao prazninu u arhivskim dokumentima nekim drugim podacima o pojavama koji se, kao sporedni, nisu čuvali za historičara.

Svoje decenijama strpljivo sticano znanje prenio je na generacije učenika, studente dodiplomskoga i poslijediplomskoga studija na više naših fakulteta.

...

Rođen je 15. septembra 1933. godine u selu Brčigovo, općina Rogatica u porodici rudara, jamskoga kopača, Muhameda Šljive i Šerife rođene Alić¹¹. Osnovnu školu, nižu gimnaziju i učiteljsku školu završio je 1950. godine u Sarajevu. Od 1939. godine bio je smješten u Vakufski, odnosno Sirotinjski dom u Sarajevu koji je poslije Drugoga svjetskog rata postao Dom ratne siročadi.

Poslije završene Učiteljske škole, studirajući uz rad, završio je *Višu pedagošku školu* u Sarajevu na Grupi historija i geografija 24. septembra 1958. godine. Potom, opet uz rad, završava istoriju na *Filozofskome fakultetu* u Beogradu 7. oktobra 1963. godine. Na istome fakultetu završio je 15. maja 1972. godine postdiplomski studij i nakon položenih svih ispita i odbrane magistarskoga rada „Klek i

Sutorina u XIX vijeku“ stekao je akademski stepen *magistra filozofskih nauka*.²² Također, na Filozofskome fakultetu u Beogradu, 15. januara 1975. godine odbranio je doktorsku tezu „Politika Austrije prema pokretima u Bosni i Hercegovini sredinom XIX vijeka“ i stekao akademski stepen *doktora istorijskih nauka*.³³

Nakon završetka Učiteljske škole, 30. juna 1950. godine, sa nepunih 17 godina zaposlio se kao učitelj u selu Maglajci srez Bosanska Dubica–školske 1950/1951. godine. Iako je želio da nastavi studiranje, ipak to nije omogućeno jer je potreba za učiteljima, u godinama nakon Drugoga svjetskog rata, bila velika. Poslije toga radio je i u drugim mjestima Bosne i Hercegovine: u Osnovnoj školi Orahova srez Bosanska Gradiška školske 1952/1953. godine i Osnovnoj školi Slatina srez Foča. Kao i mnogi drugi učitelji iz poslijeratne generacije i dr. Šljivo je na radnome mjestu učitelja radio prije i poslije podne, sa po dva kombinirana odjeljenja redovnih učenika, a u večernjim satima vodio kurseve opismenjavanja odraslih. O tim vremenima kaže: „Ni nedjeljom nismo imali odmora, jer smo radili na prosvjećivanju seoske ženske omladine, a obavljali smo i druge društveno-političke zadatke u selu.“⁴⁴

Od 1. septembra 1953. do 31. avgusta 1954. godine, nalazio se na odsluženju vojnog roka u Školi rezervnih oficira, gdje je ste-

1 Privatna zbirka prof. dr. Galiba Šljive (dalje: *Zbirka*). Izvod iz matične knjige rođenih, br. 271 od 12. septembra 1947.

2 *Zbirka*. U *Izveštaju komisije* (dr. Radovan Samardžić, dr. Hamdija Kapidžić, dr. Mihailo Vojvodić) od 29. februara 1972. godine koji je upućen Odjeljenju istorijskih nauka Filozofskog fakulteta Beograd se kaže: „(...) Magistarski rad Galiba Šljive predstavlja temeljit, iscrpan i sređeno napisan pregled krupnih i sitnih zbivanja vezanih za problem Kleka i Sutorine u XIX vijeku (...). Kandidat je iskoristio arhivsku građu koju je našao u Beču, Zadru, Sarajevu i Dubrovniku, zatim vijesti onovremene štampe, memoarsku građu i obimnu literaturu o Istočnom pitanju (...). Događaje je podvrgnuo podrobnijoj analizi i uspješno ih uklopio u problematiku Istočnog pitanja (...), smatramo da rad predstavlja zamašan i lijep istraživački posao dostojan ranga magistarske teze (...).“

3 Odbrana doktorske disertacije nije prošla nezapaženo u njegovome mjestu (Orašju). U listu *Oslobođenje*, br. 9615 od 12. marta 1975. na str. 12 pod naslovom „Prvi doktor nauka“ između ostalog piše: „(...) da je Galib Šljivo odbranivši doktorsku disertaciju postao prvi doktor nauka na području oraške komune, da disertacija, prema ocjeni stručne komisije, tretira jedno od najburnijih razdoblja u historiji Bosne i Hercegovine u XIX vijeku, te da je svojom disertacijom dao vrijedan doprinos jugoslovenskoj istoriografiji (...).“; Događaj je zabilježio *Front slobode*, br. 1479, 30. maj 1975, 12.

4 *Prosvjetni list*, Sarajevo 1975, 24.

kao čin artiljerijskoga potporučnika. Nakon odlaznog vojnog roka, radio je kao učitelj u Osnovnoj školi–Ulice školske 1954/1955. i Petorazrednoj osnovnoj školi Brka srez Brčko školske 1955/1956., te Osnovnoj školi Donja Bukovica, srez Bijeljina školske 1956/1957. godine. Od 1957. do 1961. godine radio je na mjestu direktora osmogodišnje škole u Brezovom Polju, srez Brčko i predavao historiju i geografiju. Poslije završetka Filozofskoga fakulteta, u zvanju profesora historije, postavljen je na mjesto direktora Gimnazije. Nakon isteka mandata bio je direktor Školskoga centra u Orašju gdje je predavao i historiju.

Školske 1972/1973. godine izabran je u zvanje profesora više škole pa je u svojstvu vanjskog saradnika predavao predmete: Opšta historija starog i srednjeg vijeka, Historija jugoslavenskih naroda u srednjem vijeku i Metodiku nastave historije na Pedagoškoj akademiji u Banjoj Luci. Od 1. aprila 1977. godine stalno je zaposlen na Pedagoškoj akademiji Univerziteta u Banjoj Luci, gdje je predavao slijedeće predmete: Istorija naroda SFRJ i Opšta historija novog vijeka, na studijskoj grupi Historija i geografija; Poznavanje društva na studijskoj grupi za Razrednu nastavu.⁵⁵ Od 1991. godine na Pedagoškoj akademiji Univerziteta u Banjoj Luci izvodio je nastavu iz predmeta: Opšta historija novog vijeka i novijeg doba i Metodika nastave historije, u zvanju redovnog profesora univerziteta⁶⁶

PUT NAUČNIKA

Iako je bio angažovan kao nastavnik, neposredno u nastavi ili kao pedagoški rukovodilac, dr. Šljivo, neprekidno se bavio i naučnoistraživačkim radom. Najzaslužniji je za Osnivanje Instituta za istoriju u Banjoj Luci

koji je počeo sa radom 1. novembra 1979. godine kao druga ustanova te vrste u Bosni i Hercegovini (Ranije je osnovan Institut za istoriju u Sarajevu). Na banjalučkom institutu, u svojstvu direktora, ostao je od osnivanja te ustanove pa sve do 1992. godine.. Ostvarujući dobre naučnoistraživačke rezultate i ispunivši potrebne uslove, dobio je naučno zvanje viši naučni suradnik, a od 1984. godine i najviše naučno zvanje–naučni savjetnik,⁷⁷ što odgovara zvanju redovnoga profesora univerziteta.

Bio je u dva mandata, od 1979. do 1985. godine, predsjednik Udruženja univerzitetskih i drugih naučnoistraživačkih radnika Bosanske krajine, predsjednik Saveza univerzitetskih radnika Bosne i Hercegovine u vremenu od 1984. do 1988. godine, te član Predsjedništva univerzitetskih radnika Jugoslavije, predsjednik Saveza historičara Jugoslavije, također u dva mandata, od 1981. do 1984. godine.

Bio je predsjedavajući Saveza društva historičara Jugoslavije na čuvenom Osmome kongresu (20-22. oktobar 1983. u Arandelovcu), na kojem je, po ko zna koji put, došlo do dijametralno suprotnih stavova i mišljenja vezanih za nastavak ranije započetoga projekta na pisanju historije naroda Jugoslavije. Jedna od težišnih tema bila je nedovoljna zastupljenost nastave historije u osnovnim, a posebno u školama srednjega usmjerenog obrazovanja. Ka predsjedavajući, ukazao je na posljedice takvoga odnosa prosvjetnih vlasti prema nastavi historije, iznoseći nekoliko argumenata: "(...) na nedavnom testiranju odličnih i vrlo dobrih učenika u Banjoj Luci svega 2,1% znalo je ko su Južni Slaveni, a u Zagrebu su na sličnom testiranju u Slavene ubrajali Mađare, pa čak i Kineze (...)".⁸¹¹ Zato

5 Zbirka. Rješenje Pedagoške akademije Univerziteta u Banjaluci, br. 236/77 od 20. aprila 1977.

6 Zbirka. Odluka o izboru Pedagoške akademije Univerziteta "Đuro Pucar Stari" u Banjaluci, br. 328/91 od 29. aprila 1991.

7 Zbirka. Odluka Instituta za istoriju Banjaluka, br. 02-102-1/84 od 21. februara 1984.

8 Politika, 27. oktobar 1983, 13; Nin, 1713, 30. oktobar 1983, 24-26; Školske novine, br. 37, 15. studenog 1983, 6; Vjesnik, 23. listopad 1983, 2.

su se historičari na kongresu ogradili memorandumom – kojim su poručili da za posljedice takvog odnosa prema historijskoj nauci ne žele snositi odgovornost pred historijom.

Na Univerzitetu „Đuro Pucar Stari“ u Banjoj Luci prof. dr. Galib Šljivo obavljao je dužnost predsjednika Izvršnoga odbora, bio je član više stalnih komisija, a od 1987. do 1992. godine, kada je usred mandata smijenjen, obavljao je poslove prorektora za nastavu. Od 1. oktobra 2000. godine radio je na Filozofskome fakultetu Univerziteta u Tuzli na Odsjeku za historiju gdje je predavao Opću historiju novog vijeka i savremenog doba. Bio je nosilac predmeta: Historija Bosne i Hercegovine u XIX stoljeću i Historiografija Bosne i Hercegovine za postdiplomski studij akademske 2001/2002. godine.

Godine 1990. predložen je za dopisnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. U svome iscrpnom referatu (na osam stranica) dvojica akademika Milorad Ekmečić i Radovan Samardžić su, između ostaloga, napisali: “Dr. Galib Šljivo je napisao veliki broj historijskih monografija i čitav niz studija i rasprava o predmetu o kome se do sada veoma malo znalo ili je bio sasvim nepoznat (...). O mnogim događajima, ljudima i pojavama istorije Bosne i Hercegovine XIX vijeka napisano je samo po nekoliko redova, ili nekoliko strana, ili doslovce ništa. On je o svemu tome objavio bezbrojne strane, i to uvijek na osnovu zgusnuto datih podataka, bez i jedne suvišno date fraze ili bez onih činjenica koje nisu historijski relevantne (...). Da je dr. Galib Šljivo neobična pojava u savremenoj jugoslavenskoj historiografiji, da je najvećim individualnim angažovanjem, istražujući svaki dostupni dokument, i u

zemlji i u inostranstvu, ostvario veliko pregnuće da ispita i opiše istoriju Bosne i Hercegovine u XIX vijeku i da tu istoriju sačini od svih onih podataka koji mogu imati svoje značenje za političku, društvenu, ekonomsku i kulturnu istoriju, da je istorijska nauka Bosne i Hercegovine dobila istoričara velike vrijednosti i istinskih naučnih kvaliteta koji se rijetko nalaze. Na kraju, ističu da su u situaciji da podnesu Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine najsvesrdniji prijedlog da dr. Galiba Šljivu, naučnog savjetnika, profesora i direktora Instituta u Banjaluci, izabere za svog dopisnog člana (...).⁹ I pored svega navedenoga, prijedlog da prof. dr. Galib Šljivo postane dopisni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine nije prošao. Na taj način je učinjena velika nepravda prema djelu i ukupnome doprinosu prof. dr. Galiba Šljive bosanskohercegovačkoj historiografiji.

O opsežnosti i raznolikosti njegovih naučnoistraživačkih i publicističkih aktivnosti najbolje govori bibliografija njegovih radova, koju donosimo u prilogu ovog članka.

Za svoj pedagoški i naučni rad prof. Šljivo je, u predratnom periodu, više puta nagrađivan i odlikovan. Tako je radeći u Osnovnoj školi Slatina, srez Foča, za vrlo dobro postignut uspjeh u radu, kako u školi tako i van škole, u školskoj 1952/53. godini nagrađen od Narodnoga odbora sreza Fočanskog sa 4.000 dinara¹⁰. Također je nagrađivan za zalaganje i organizaciju rada u osnovnoj školi u Brezovome Polju školske 1959/1960. godine¹¹ i 1961. godine, te dva puta za upravljanje Gimnazijom i Školskim centrom u Orašju. Dobitnik je Plakete Skupštine opštine Orašje za 1967. godinu. Odlikovan je Ordenom sa

9 Zbirka. Referat upućen Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, u potpisu akademik Radovan Samardžić, od 5. septembra 1990.

10 Zbirka. Rješenje Narodnog odbora sreza Fočanskog, br. 5620/53 od 20. juna 1953.

11 Zbirka. Rješenje Narodnog odbora opštine Brčko, br. 02/IV-VI-1287/1 od 6. oktobra 1960. U obrazloženju Rješenja piše da se: “Šljivo Galib kao upravitelj nagrađuje za zalaganje i organizaciju rada u osnovnoj školi, kao i za postignute uspjehe u radu školske zadruge, uređenja terena za fiskulturu, nabavku učila iz vanbudžetskih sredstava sa 10.000 dinara”.

srebrnim vijencem, 31. decembra 1973. godine. Osim navedenoga, dr. Galibu Šljivi je za djelo „Bosna i Hercegovina 1813.–1826.” dodijeljena nagrada „Veselin Masleša“ u 1986. godini kao društveno priznanje za radove u oblasti historijskih nauka. Skupština opštine Banja Luka dodijelila mu je 8. aprila 1990. godine Nagradu „Veselin Masleša“ za stvaralački doprinos socijalističkom razvoju nauke, umjetnosti i kulture. Nagrade i priznanja propratili su mediji i dnevna štampa,¹²¹⁰ a upriličene su svečane akademije na kojima su uručivana ta priznanja i nagrade.

Bibliografija historijskih radova

Naučni opus profesora Šljive čini više od 150 bibliografskih jedinica, i to: 21 monografija u ukupnom obimu, većem od 8000 stranica, 51 studija, članci i prilozi, 11 prikaza historijskih radova, 43 kraća historijska članka, 11 intervjua i slično. Sve monografije ili studije, pa i članci u novinama profesora Šljive napisani su dopadljivim stilom. Njegov način izraza približava se u dovoljnoj mjeri razgovoru ljudi u vremenu koje oslikava.

Monografije

1. *Klek i Sutorina u međunarodnim odnosima 1815.–1878.*, Filozofski fakultet, Beograd 1977, 1-192.
2. *Omer-paša Latas u Bosni i Hercegovini 1850.–1852.*, Veselin Masleša, Sarajevo 1977, 1-218.
3. *Bosna i Hercegovina 1813.–1826.*, Institut za istoriju, Banjaluka 1985, 1-326.
4. *Bosna i Hercegovina 1813.–1826.*, Institut za istoriju, Drugo izdanje, Banjaluka 1988, 1-341.
5. *Bosna i Hercegovina 1827.–1849.*, Institut za istoriju, Banjaluka 1988, 1-488.
6. *Bosna i Hercegovina 1849.–1853.*, Institut za istoriju, Banjaluka 1990, 1-491.
7. *Banjaluka*, Institut za istoriju, Banjaluka 1990, (koautori: Đorđe Mikić, Milan Vukmanović), 1-162

8. *Bosna i Hercegovina 1788.–1812.*, Institut za istoriju, Banjaluka 1992, 1-446.

9. *Bosna i Hercegovina 1854.–1860.*, Landshut 1998, 1-624.

10. *Izlaz Bosne i Hercegovine na Jadran. Neum-Klek i Sutorina u međunarodnim odnosima 1815.–1878.*, Planjax, Tešanj 2001, 1-374.

11. *Orašje 1863.–1995.*, Orašje 2001, 1-252.

12. *Bosna i Hercegovina u XIX stoljeću. Studije i izvori.*, Planjax, Tešanj 2003, 1-408.

13. *Bosna i Hercegovina 1861.–1869.*, Planjax, Tešanj 2005, 1-609.

14. *Omer Lutfi-paša u Bosni i Hercegovini 1850. – 1852.*, Planjax, Tešanj 2007, 1-630.

15. *Bosna i Hercegovina u XIX stoljeću u spisima stranih izvještača*, Planjax, Tešanj 2008, 1-761.

16. *Bosnien und Herzegowina: 1869. – 1878.*, Planjax, Tešanj 2011.

17. *Bosna i Hercegovina 1869–1878.*, Planjax, Tešanj 2013.

18. *Bosna i Hercegovina 1869–1878.*, Planjax komerc, Tešanj 2016., 1-668

19. *Historija Bosne i Hercegovine 1788.–1878.*, Edicija u dvanaest knjiga, Planjax Komerc doo, Tešanj, 2016.

Studije, članci i prilozi

a) Istorijski zbornik

1. “Napad austrijske vojske na Podzvizd 9. jula 1845. godine.” *Istorijski zbornik*, I, 1. Banjaluka 1980, 65-84.

2. “Vagnerovo viđenje Bosne sredinom XIX vijeka.” *Istorijski zbornik*, II, 2. Banjaluka 1981, 55-76.

3. “Prva godina rada austrijske konzularne agencije u Banjaluci.” *Istorijski zbornik*, III, 3. Banjaluka 1982, 47-73.

4. “Banjalučki kajmakamluk 1856. godine.” *Istorijski zbornik*, IV, 4. Banjaluka 1893, 41-59.

¹²¹⁰ *Oslobođenje*, 28. april 1990, 12; *Oslobođenje*, 4. maj 1990, 8, 9; *Glas*, 23. april 1990, 8; *Glas*, 30. april i 1, 2. maj 1990, 8.

5. "Prilike u Zvorničkom kajmakamluku i proglašenje Hatihumajuna 1856. godine." *Istorijski zbornik*, IV, 4. Banjaluka 1983, 163-178.

6. "Austrijska konzularna agencija u Bihaću (1863-1865)." *Istorijski zbornik*, V, 5. Banjaluka 1984, 37-58.

7. "Posjeta bosanske delegacije austrijskom caru 24. oktobra 1817. u Slavonskom Brodu." *Istorijski zbornik*, VI, 6. Banjaluka 1985, 7-28.

8. "Jedan opis Sarajeva iz aprila 1818. godine." *Istorijski zbornik*, VII, 7. Banjaluka 1986, 199-206.

9. "Prilike u sjevernoj Bosni šezdesetih godina XIX vijeka." *Istorijski zbornik*, VII, 7. Banjaluka 1986, 103-120.

10. "O Bosanskoj krajini u 1858. godini." *Istorijski zbornik*, VIII, 8. Banjaluka 1987, 103-120.

11. "Pitanje carina na granici između Bosne i Hercegovine i Dalmacije u 1846. godini." *Istorijski zbornik*, VIII, 8. Banjaluka 1987, 141-154.

12. "Otvaranje Austrijskog carskog konzulata u Bosni 12. maja 1808." *Istorijski zbornik*, IX, 9. Banjaluka 1988, 141-154.

13. "Sinj i njegova okolina 1833. godine." *Istorijski zbornik*, IX, 9. Banjaluka 1988, 53-66.

14. "Iseljavanje bosanskog stanovništva u prekosavske krajeve u prvoj polovini 1860. godine." *Istorijski zbornik*, X, 10. Banjaluka 1989, 53-66.

b) Jugoslavenski istorijski časopis

15. "Nemiri u Bosni u vrijeme namjesnikovanja Tahir-paše." *Jugoslavenski istorijski časopis*, 1,2. Beograd 1975, 159-182.

16. "Jedan pogled na istočnu politiku Austrije sredinom XIX vijeka." *Jugoslavenski istorijski časopis*, XVIII, 1,2. Beograd 1979, 83-92.

17. "Promemoriya barona Mamule o međunarodnom položaju Crne Gore (1858)." *Jugoslavenski istorijski časopis*, XX, 1-4. Beograd 1981, 277-291.

c) Gračanički glasnik

18. "Gračanica i njena okolina u spisima vojnih obavještajaca u posljednjem stoljeću osmanske uprave." *Gračanički glasnik*, broj 9, godina V. Gračanica 2000, 30-43.

19. "Gračanica u vrijeme nemira u Zvorničkom sandžaku." *Gračanički glasnik*, broj 10, godina V. Gračanica 2000, 46-50.

20. "Vrijeme nemira u Bosni u prvoj polovini XIX stoljeća i Huseinbeg Gradašćević." *Gračanički glasnik*, broj 12, godina VI. Gračanica 2001, 34-42.

d) Ostali časopisi, zbornici

21. "Lajningenova misija u Carigradu 1853." *Historijski zapisi*, XXIX, Knjiga XXXIII. Titograd 1976, 189-226.

22. "Čamil-paša u Bosni i Hercegovini u 1853. godini po vijestima austrijskih izveštača." *Balkanica*, X. Beograd 1979, 177-209.

23. "Mirditi – Opis Austrijskog konzula Borovičke iz 1858. godine." *Balkanica*, XVI-XVIII. Beograd 1979, 287-314.

24. "Austrijski general Hauer o nekim pokrajinama evropske Turske 1843. godine." *Spomenik Srpske akademije nauka i umjetnosti*, CXXXII, Odjeljenje istorijskih nauka, 1. Beograd 1981, 169-192.

25. "Pitanje trgovačkih odnosa između Dalmacije i Bosanskog pašaluka u prvoj polovini XIX vijeka." *Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjaluci*, V. Banjaluka 1981, 251-265.

26. "Jedan spor na austrijsko-turskoj granici kod Izačića, 2. jula 1836. godine." *Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjaluci*, VI. Banjaluka 1982, 117-124.

27. "Ideološko-političko osposobljavanje komunista u uslovima izgradnje osnova samoupravnog socijalizma 1950-1958. godine." *Zbornik radova*. Centar za marksističko obrazovanje i političke studije "Veselin Masleša" Banjaluka. Banjaluka 1982, 71-107.

28. "Jedan pogled na istoriju Bosne u XIX vijeku." *Zbornik krajiških muzeja*, VII. Banjaluka 1983, 159-168.

29. "Sprovođenje Zakona o vojnoj obavezi u banjalučkom i bihaćkom okrugu

1881-1882. godine." *Naučni skup 100 godina ustanka u Hercegovini 1882. godina*. Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Sarajevo 1983, 115-125.

30. "Aktuelna pitanja istorijske nauke u Bosni i Hercegovini." *Opredjeljenja*, broj 12, godina 15. Sarajevo 1984, 58-62.

31. "Raspoloženje naroda Bosne i Hercegovine prema austrougarskoj politici i austrougarske političke protivmjere." *Zbornik radova s Međunarodnog naučnog skupa Veleizdajnički procesi u Banjaluci 1915-1916, održanog 25-27. septembra 1986. godine u Banjaluci*. Banjaluka 1987, 117-143.

32. "Prilog životopisu Omer-paše Latasa." *Prilozi*, godina XXIII/1988, broj 24. Sarajevo 1988, 78-88.

33. "Uticaj barona Mamule na crnogorske odnose u toku krimskog rata." *Godišnjak društva istoričara Bosne i Hercegovine, Ekmečićev zbornik*. Godina XXXIX. Sarajevo 1988, 95-102.

34. "Bosansko-hrvatski krajiški konflikti." *Naše teme*, 7-8. Zagreb 1989, 1925-1929.

35. "Emigriranje iz sjeverne Bosne u prekosavske krajeve u toku krimskog rata." *Migracije i Bosna i Hercegovina*. Institut za istoriju Sarajevo. Sarajevo 1990, 133-148.

36. "Zatvaranje Austrijskog carskog konzulata u Bosni 18. januara 1821. godine." *Zbornik radova povodom 75. godišnjice života akademika Envera Redžića*. Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Posebna izdanja, Knjiga XCII, Odjeljenje društvenih nauka, Knjiga 25. Sarajevo 1990, 253-264.

37. "Kako su susjedi vidjeli Ali-pašu." *Slovo Gorčina*. Stolac 1990, 46-49.

38. "U vrijeme turske uprave." *Banjaluka*. Institut za istoriju Banjaluka. Banjaluka 1990, 30-43.

39. "Djelimičan popis bosanskih iseljenika u toku trajanja krimskog rata." *Glasnik arhivā i Društva arhivskih radnika Bosne i Hercegovine*, Godina 30. Sarajevo 1990, 117-178.

40. "Rogatica u vrijeme austrougarske uprave (1878-1918)." (*Dio projektovane mo-*

nografije o Rogatici). Banjaluka 1990, 1-67. Neobjavljeno

41. "Banjaluka i banjalučki kraj u vrijeme pojave Vase Pelagića 1866-1870." *Saznanja*. Univerzitet "Đuro Pucar Stari" u Banjaluci. Godina I, broj 1. Banjaluka 1991, 53-66.

42. "Bosanska Gradiška u vrijeme osmanske uprave (1788-1878)." (*Dio projektovane monografije o Bosanskoj Gradišci*). Banjaluka 1991, 1-102. Neobjavljeno

43. "Trgovina u livanjskom kraju 1871. godine." *Istorijski časopis*, knjiga XI-XII (1993-1994). Beograd 1996, 137-151.

44. "Predgovor." U: Sadik Šehić, *Sumbu-luški zapisi Mula Vrcanije*. Gradačac 1998, 3-12.

45. "Naseljavanje muslimanskih prognanika (muhadžira) iz Kneževine Srbije u Zvornički kajmakamluk 1863. godine." *Prilozi*, 30. Sarajevo 2001, 89-116.

46. "Prvi pokušaj bosanskih krajišnika da vrate Cetingrad u sastav bosanskog vilajeta (26. april 1809.-14. maj 1910.)." *Prilozi*, 31, Sarajevo 2002, 111-137.

47. "Mahmut-paša Tuzlo u prvoj polovini XIX stoljeća. Prilog historiji Tuzle i njene okoline." *Stav*, časopis za kulturu i društvena pitanja Tuzlanskog kantona. Godina I, broj 1. Tuzla 2002, 59-72.

48. "Velike sile i susjedi prema Bosanskom ejaletu u vrijeme osnivanja konzulata (1850.-1863.)." *Stav*, časopis za kulturu i društvena pitanja Tuzlanskog kantona. Godina II, februar/veljača 2003, Tuzla 2003, 38-49.

49. "Bosna i susjedi tridesetih godina XIX stoljeća", *Zbornik radova Filozofskog fakulteta Tuzla*, 4, Tuzla 2003, 21-31.

50. "Bosanski vilajet u 1867. godini", *Zbornik radova Filozofskog fakulteta Tuzla*, 5, Tuzla 2004, 29-46.

Prikazi, ocjene

1. Nusret Šehić, *Autonomni pokret Muslimana za vrijeme austrougarske uprave u Bosni i Hercegovini*. Sarajevo 1980. *Istorijski zbornik*, II, 2. Banjaluka 1981, 290-294.

2. Mirko Valentić, *Vojna krajina i pitanje njezina sjedinjenja s Hrvatskom 1849-1881*. Zagreb 1981. *Istorijski zbornik*, III, 3. Banjaluka 1981, 216-218.

3. Rajko Kuzmanović, *Privremena narodna skupština DFJ, od AVNOJ-a do Konstituyente*. Beograd 1981. *Godišnjak Pravnog fakulteta u Banjaluci*, 5. Banjaluka 1981, 438-441.

4. Đorđe Mikić, *Austro-Ugarska i mladoturci 1908-1912*. Banjaluka 1983. *Istorijski zbornik*, IV, 4. Banjaluka 1983, 246-250.

5. Nusret Šehić, *Autonomni pokret Muslimana za vrijeme austrougarske uprave u Bosni i Hercegovini*. Sarajevo 1980. *Nastavna povijest*, 3. Zagreb 1983, 119-122.

6. Đorđe Mikić, *Austro-Ugarska i mladoturci 1908-1912*. Institut za istoriju u Banjaluci. Banjaluka 1983. *Glas*. Banjaluka 23. avgust 1983, 8.

7. Adam Ninković, *Filozofski vidici Svetozara Markovića*. Centar za marksističko obrazovanje i političke studije "Veselin Masleša". Banjaluka 1984. *Nedjeljni glas*. Banjaluka 16. i 17. februar 1985, 11.

8. Vojin S. Dabić, *Banska krajina (1683-1751). Prilog istoriji srpskog i hrvatskog naroda i krajiškog uređenja u Baniji*. *Istorijski zbornik*, VI, 6. Banjaluka 1985, 229-231.

9. Dušan M. Berić, *Slavonska vojna granica u revoluciji 1848-1849*. Zagreb-Sarajevo 1984. *Istorijski zbornik*, VI, 6. Banjaluka 1985, 231-233.

10. Drago Roksandić, *Vojna Hrvatska-La Croatie militaire. Prvi i drugi tom*. Zagreb 1988. *Glas*, Banjaluka 17. februara 1989, 11.

11. Enes Pelidija, *Bosanski ejalet od Karlovačkog do Požarevačkog mira 1699-1718*. Sarajevo 1989. *Glas*, Banjaluka 15. decembra 1989, 11.

Kraći historijski članci

a) Glas

U vrijeme pred ustanak u Bosni 1875. godine bilo je u banjalučkom kraju i Banjoj Luci vrlo burno, događaji su se smjenjivali svakodnevno, a poneki događaji su uzbuđivali i

tadašnju Evropu. Upravo o tim burnim vremenima i događajima prof. dr. Galib Šljivo je u banjalučkome listu *Glas* u više napisa čitaocima pokušao da približi zbivanja uoči velike istočne krize, odnosno bosanskoga ustanka 1875-1878. i austrougarske okupacije 1878. godine. Autor je to uradio na način i u maniru pravoga historičara objavljujući niz historijskih dokumenata prvoga reda, koje je pronašao u bečkome državnom arhivu ili u Arhivu Bosne i Hercegovine, a potječu od austrougarskog viceknezulata u Banjoj Luci.

1. "Namet na vilajet." *Glas*. Banjaluka 8. januara 1992, 8.

2. "Izvozna trgovina." *Glas*. Banjaluka 9. januara 1992, 7.

3. "Tržište i inflacija." *Glas*. Banjaluka 10. januara 1992, 9.

4. "Kreće prvi voz." *Glas*. Banjaluka 11. januara 1992, 9.

5. "Vlada podstiče fanatizam." *Glas*. Banjaluka 13. januara 1992, 9.

6. "Ustanak golorukih nije moguć." *Glas*. Banjaluka 14. januara 1992, 8.

7. "Mađarski grof i turski paša." *Glas*. Banjaluka 15. januara 1992, 8.

8. "Nepodnošljivi nameti." *Glas*. Banjaluka 16. januara 1992, 6.

9. "Pripreme za okupaciju." *Glas*. Banjaluka 17. januara 1992, 8.

10. "Zulum prevršio mjeru." *Glas*. Banjaluka 18. januara 1992, 8.

11. "Begovska dobrodošlica." *Glas*. Banjaluka 20. januara 1992, 8.

12. "Buna Fehim-efendije." *Glas*. Banjaluka 21. januara 1992, 8.

13. "Uništena trećina grada." *Glas*. Banjaluka 22. januara 1992, 10.

14. "Granice Bosne i Hercegovine u XIX vijeku. I dio." *Glas BIH*, List Bosanaca i Hercegovaca u Nirnbergu. Broj 9. Nirnberg 1996, 20-22.

15. "Granice Bosne i Hercegovine u XIX vijeku. II dio." *Glas BIH*, List Bosanaca i Hercegovaca u Nirnbergu. Broj 10. Nirnberg 1997, 16-17.

b) Front slobode

16. "Francuski konzulat u Travniku". *Front slobode*. Godina LV, broj 3397. Tuzla 16. januar 1998, 12.

17. "Enklava Neum". *Front slobode*. Godina LV, broj 3398. Tuzla 30. januar 1998, 12.

18. "Uloga Omer-paše Latasa". *Front slobode*. Godina LV, broj 3399. Tuzla 13. februar 1998, 12.

19. "Ko su bili Turkuše". *Front slobode*. Godina LV, broj 3401. Tuzla 13. mart 1998, 12.

20. "Doček Abdurahim-paše". *Front slobode*. Godina LV, broj 3402. Tuzla 27. marta 1998, 12.

21. "Kuće nisu zaključane". *Front slobode*. Godina LV, broj 3403. Tuzla 10. aprila 1998, 12.

Intervjui

1. Fehim Trtak, "Učitelj, pa doktor društvenih nauka". Galib Šljivo iz Orašja, uz redovan učiteljski rad, završio je višu pedagošku školu, filozofski fakultet, postdiplomske studije, a sada je pred titulom doktora društvenih nauka. O dr. G. Šljivi piše slijedeće: "(...) Malo je onih koji znaju da je Galib Šljivo u rekordnom vremenu, za 9 godina, snagom volje, upornim i sistematskim radom, uz svakidašnji redovni posao u Školskom centru u Orašju, društveno-političke aktivnosti, vanredno završio višu pedagošku školu, filozofski fakultet, postdiplomske studije, a sada je i pred titulom doktora društvenih nauka (...)". *Oslobođenje*, 9293, 18. april 1974, 11.

2. Fehim Trtak, "Portreti. Od učitelja do doktora." Kako je Galib Šljivo, za nepunu deceniju, završio pedagošku akademiju, filozofski fakultet, postdiplomske studije i doktorirao, uz puno angažovanje kao vaspitač i društveno-politički radnik. *Prosvjetni list*, Sarajevo 1975, 24.

3. Nedim Rifatbegović, "Ram za jedan portret. Doktor istrajnosti." U maloj sredini, u kojoj kulturni život tinja ili ga nema nikako, čovjek može slobodno vrijeme da koristi dvo-

jako: ili da zareda po kafanicama i sijelima, ili da se preda knjizi i nauci. To tvrdi 42-godišnji Galib Šljivo koji je živeći u Orašju na Savi "dogurao", vanredno studirajući, do doktora istorijskih nauka! Na pitanje novinara da li je, za vrijeme tog puta do doktorata, bilo kriza? Dr. Šljivo je odgovorio: "Nego šta. Htio sam, ponekad od svega dići ruke. Glavnu ulogu tada bi odigrala moja supruga Stana. Insistirala je da izdržim. Eto, bila je u pravu." *Svijet*, Sarajevo, 28. novembra 1975, 8.

4. Slavko Podgorelec, "Da sutra ne bude kasno." Dr. Galib Šljivo o temama na koje upozoravaju historičari. *Večernji list*, Zagreb, 16. i 17. listopada 1982, 4-5.

5. Ranko Risojević, "Povijest nešto nosi." Razgovor s prof. dr. Galibom Šljivom, direktorom Instituta za istoriju, predsjednikom Predsjedništva saveza historičara Jugoslavije. *OKO*. Broj 306, godina XI, Zagreb 8-22 prosinac 1983, 6-7. Na pitanje novinara o različitim tumačenjima istih događaja prof. dr. G. Šljivo između ostaloga odgovara "(...) Štetno je da se historijska svijest stvara na krhkim dokumentima ili na onim koji su pod znakom pitanja, tim prije ako se zna da se historijski izvori čuvaju u mnogim arhivima širom svijeta i da su lako dostupni širem krugu istraživača (...)".¹³

6. Svjetlana Šiljegović, "Površan pogled na stoljeća." Intervju Galiba Šljive o nastavi historije u osnovnom i srednjem obrazovanju. *Nedjeljni glas*. Banjaluka 17. i 18. novembra 1984, 8.

7. Jagoda Prnja, "Bosna kao slika vremena." Galib Šljivo, historičar. *Glas*, Banjaluka 30. decembar 1988, 10.

8. Milan R. Marković, "Novi sistem obrazovanja nastavnika." Osnove obrazovanja i usavršavanja nastavnika i saradnika uređene su tako da će iz temelja mijenjati odnose u školi kaže prof. dr. Galib Šljivo, predsjednik Komisije Zajednice univerziteta Bosne i Hercegovine za utvrđivanje prijedloga Osnova za

13 Dvosedmični list OKO. Broj 306, godina XI, Zagreb 8-22 prosinac 1983, 6.

obrazovanje i usavršavanje nastavnika i saradnika u Bosni i Hercegovini. *Prosvjetni list*, broj 790, Sarajevo 7. mart 1990, 8.

9. Jagoda Prnja, "Doprinos nauci i istoriji BiH." O šestoj knjizi dr. Galiba Šljive, profesora i direktora Instituta za istoriju, *Bosna i Hercegovina 1849-1853*, govorili su recenzenti knjige akademici: Radovan Samardžić i Milorad Ekmečić. R. Samardžić je između ostaloga istakao da je: "Galib Šljivo veliki trudbenik u nauci, da događaje rekonstruiše dan po dan (...). Pre njega o mnogim periodima istorije znalo se veoma malo, oskudno i netačno. O onom što se znalo stranu-dve, Galib Šljivo piše knjigu-dve, ukazujući na obilje građe (...)." *Glas*. Banjaluka 30. april 1990. 2.

10. Dušan Kecman, "Isključiti politiku iz ozbiljnih razgovora o ekonomiji." Intervju Galiba Šljive poslije osnivanja zajednice opština Bosanske krajine. *Politika*. Beograd 17. aprila 1991, 18.

11. Jagoda Prnja, "Novi prilozi za monografiju. Krajišnici su hrabro branili granicu Bosne, jer je to bila njihova domovina i nisu ni pomišljali da je napuste, kaže dr. Galib Šljivo." *Glas*. Banjaluka 14. decembra 1991, 12.

...

Na molbu glavnog urednika rubrike "Da li znate"¹⁴ u dnevnom listu *Politika* prof. dr. Galib Šljivo je uzeo učešća kao suradnik koji je za rubriku slao pitanja i odgovore.

1. "Zašto je Dubrovačkoj Republici bilo u interesu da Turska dobije izlaz na more?", *Politika*, 3. septembar 1984, 12.

2. "Kada je i zašto Dželal-paša naredio da se pogube mnogi bosanski kapetani?", *Politika*, 29. mart 1985, 16.

3. "Kada je u Bosanskom ejaletu naredbom bio propisan način odevanja?", *Politika*, 2. april 1985, 18.

4. "Zašto je 1852/53. Turska odustala od osvajanja Crne Gore?", *Politika*, 12. april 1985, 16.

5. "Kako su kažnjavani turski dezertteri u vreme prvog srpskog ustanka?", *Politika*, 26. maj 1985, 18.

6. "Otkud se zna kolike su bile cene na banjalučkoj pijaci 1851. godine?", *Politika*, 26. maj 1985, 18.

7. "Zašto su se 1818. godine protiv Sulejman-paše Skopljaka digli travnički trgovci?", *Politika*, 8. jun 1985, 18.

8. "Šta se u Tursko doba najviše izvozilo iz Bosne u Hrvatsku?", *Politika*, 11. jun 1985, 18.

9. "Koliko je Sarajevo imalo stanovnika 1818. godine?", *Politika*, 16. jun 1985, 18.

10. "Otkuda tačni podaci o broju i zvanjima ljudi na dvoru Ibrahim Halim-paše?", *Politika*, 18. jun 1985, 18.

11. "Šta je džulus?", *Politika*, 27. novembar 1985, 12.

12. "Koliko se soli proizvodilo u Tuzli u prošlom vijeku?", *Politika*, 5. decembar 1985, 18.

13. "Koji je kraj u Bosni nazivan bosanskim Sibirom?", *Politika*, 11. decembar 1985, 13.

14. "Kakvom je smrću umro omraženi Dželal-paša?", *Politika*, 24. decembar 1985, 18.

15. "Da li je knez Miloš održavao veze sa turskim velikodostojnicima van Srbije?", *Politika*, 26. decembar 1985, 18.

16. "Koliko su stanovnika imala sela oko Bijeljine 1864. godine?", *Politika*, 23. februar 1986, 12.

17. "Gdje se proizvodio najbolji barut u Bosanskom ejaletu?", *Politika*, 1. mart 1986, 18.

18. "Kada je u Brčkom postojala konzularna agencija?", *Politika*, 4. mart 1986, 18.

19. "Kako je Austrija reagovala na tursko iskrcavanje u Sutorini koja je pripala Turskoj?", *Politika*, 22. april 1986, 20.

¹⁴ Zbirka. Pismo urednika rubrike "Da li znate" dnevnog lista *Politika* prof. dr. Galibu Šljivi od 22. augusta 1984.

20. “Koliko je Austrija ponudila Turskoj za ustupanje Neuma (Kleka) u prvoj polovini prošlog veka?”, *Politika*, 17. maj 1986, 19.

21. “Zbog čega je 1845. došlo do sukoba između Vojne i Bosanske krajine?”, *Politika*, 14. jun 1986, 20.

22. “Koliko je Huršid Ahmed-paša bio bosanski valija?”, *Politika*, 15. jun 1988, 25.

Osim naprijed navedenog, prof. dr. Galib Šljivo je uzeo učešća u radu nekoliko redakcija (*Istorijski zbornik* Instituta za istoriju Banjaluka, *Gračanički glasnik, Saznanja, Stav*, itd.), bilo kao član redakcije ili glavni i odgovorni urednik, zatim je dao svoj puni doprinos na većim projektima iz historije Bosne i Hercegovine, učestvovao je u radu više domaćih (općejugoslavenskih) i međunarodnih skupova i savjetovanja na kojima je podnosio zapažene referate, posebno iz Bosne i Hercegovine 19. stoljeća.

O opsežnosti, raznolikosti i važnosti naučno-istraživačkoga, stručnoga i publicističkoga rada prof. dr. Galiba Šljive konačan sud će, svakako, dati vrijeme i historiografija. Međutim, već sada se može reći da je njegov doprinos bosanskohercegovačkoj, bivšejugoslavenskoj ali i široj historiografiji nemjerljiv, a da su njegovi radovi nezaobilazni u proučavanju historije Bosne i Hercegovine. To se posebno odnosi na 19. stoljeće.

Zbog svega što je učinio na polju historijske nauke, za nemjerljiv doprinos u oblasti obrazovanja u podizanju više generacija od najnižega do najvišega obrazovnog stupnja, za cjelokupnu aktivnost i moralne ljudske kvalitete, Naučno–nastavno vijeće Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Tuzli i Društvo historičara Tuzlanskog kantona 2005. godine predložili su ga za redovnoga člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Ni ovoga puta prijedlog nije prošao.

ZAKLJUČAK

Cilj ovoga članka bio je da se javnosti, prije svega onoj koja se bavi historijom, ponude činjenice iz života eminentnoga historičara pro-

fesora Galiba Šljive. Činjenice koje mogu biti pouka, ali i putokaz mladim generacijama kako se kontinuiranim radom, uz velika odricanja mogu postići zapaženi rezultati. Osnovni rezultati do kojih se došlo istraživanjem saopćeni su u dva osnovna dijela: 1. biografski podaci i 2. bibliografija historijskih radova.

U prvome dijelu su dati podaci o životnome putu prof. dr. Galiba Šljive koji nije bio ni lahak niti bezbrižan. Od najranije mladosti bio je odvojen od roditeljskoga doma i smješten u Sirotinjski dom u Sarajevo. Već tada je umjesto stranputice izabrao put učenja, obrazovanja, samoodricanja i stalnoga usavršavanja – jedini ispravan put. Rad na visokoškolskim ustanovama započeo je akademске 1972/1973. godine kao spoljni suradnik Pedagoške akademije u Banjoj Luci, a od 2000. kao redovni profesor na Filozofskome fakultetu Univerziteta u Tuzli. Prošao je sva nastavna zvanja od učitelja u osnovnoj školi do redovnoga profesora univerziteta. Bio je inicijator i organizator osnivanja Istorijskoga instituta u Banjoj Luci i njegov direktor od osnivanja 1979. do 1992. godine, gdje je dostigao i najviše zvanje – naučni savjetnik

Drugi dio ovoga članka sadrži podatke o objavljenim radovima prof. dr. Galiba Šljive. Njegov naučni opus čini više od 150 bibliografskih jedinica, od kojih posebno treba istaknuti 12 monografija u ukupnom obimu 4769 stranica. Profesor Šljivo je u svojim historijskim radovima na osnovu neobjavljene arhivske građe koju je prikupio istražujući u arhivima Beča, Dubrovnika, Zadra, Sarajeva, zatim na osnovu vijesti onovremene štampe, memoarske građe i literature obradio historiju Bosne i Hercegovine od kraja 18. do kraja 19. stoljeća. U nekim knjigama (*Bosna i Hercegovina 1788-1812, naslov “Između dva rata 1739-1787”*.) piše o događajima iz prve polovine 18. stoljeća. Profesor Šljivo je istražio važan period iz historije Bosne i Hercegovine o kojem se do njegovoga vremena malo znalo ili je bio nepoznat. On je rekonstruirao događaje dan po dan bez suvišnih fraza

ili činjenica koje nisu historijski relevantne. Rezultate do kojih je dolazio publikovao je u svojim knjigama i monografijama, kao i u mnogim listovima i časopisima od kojih možemo spomenuti: *Istorijski zbornik*, *Jugoslavenski historijski časopis*, *Gračanički glasnik*, *Zbornik radova Filozofskog fakulteta Tuzla*, *Prilozi instituta za istoriju Sarajevo*, *Stav* itd. Na taj način učinio je dostupnim historiju Bosne i Hercegovine s kraja 18. i u 19. stoljeću onima koji se bave historijom, ali i drugima koji žele da prošire svoja znanja.

IZVORI I LITERATURA

IZVORI

Neobjavljeni izvori:

Privatna zbirka prof. dr. Galiba Šljive

LITERATURA

Knjige, studije:

Monografije navedene u radu (od rednog broja 1 do 12)

Novine, časopisi:

Front slobode

Glas

Gračanički glasnik

Nin

Oko

Oslobođenje

Politika

Prosvjetni list

Stav

Školske novine

Vjesnik

bibliography of historical papers. In the first part we provide biographical data on prof. dr. Galib Šljivo, which was neither easy nor carefree. From his earliest youth he was separated from his parents and his home, and placed in an orphanage in Sarajevo. Even then – instead of wrong paths – he chose the way of learning, education, sacrifice and constant improvement – that is, the only correct and right path. He began his work in higher educational institutions in the academic year of 1972/73 as an external associate of the Pedagogical academy in Banja Luka, and since 2000 as a full-time professor at the Faculty of Philosophy at the University of Tuzla. He went through all the stages of the teaching profession, from elementary school teacher to full-time university professor. He was the initiator and organizer of the establishment of the Historical institute in Banja Luka and its director from its establishment in 1972 to 1992 – where he attained the highest academic title of scientific adviser. The second part of this article contains data on the published work of prof. dr. Galib Šljivo. His scientific opus contains more than 150 bibliographical units, and the highlights of these are twelve monographs totaling 4769 pages. Šljivo based his historical research on unpublished archival material that he collected during his research in the archives of Vienna, Dubrovnik, Zadar and Sarajevo, as well as on the basis of news from the contemporary press, memoirs and literature – through such means he shaped a history of Bosnia and Herzegovina from the end of the 18th century to the end of the 19th century. In some of his works (Bosnia and Herzegovina 1788-1812, title “Between two wars 1739-1787”), he writes about the events from the first half of the 18th century. Šljivo researched an important period in the history of Bosnia and Herzegovina, which was not very well known or unknown until his time. He reconstructed the events day by day without superfluous phrases of facts that are not historically relevant. His results were published in his books and monographs, as well as in many newspapers and magazines, among which we can mention the following: the “Istorijski zbornik”, “Jugoslavenski historijski časopis”, “Gračanički glasnik”, “Zbornik radova Filozofskog fakulteta Tuzla”, “Prilozi instituta za istoriju Sarajevo”, “Stav”, etc. In this way he made the history of Bosnia and Herzegovina from the end of the 18th and 19th century accessible to those who are professionally interested in history, but also to those who aim to expand their knowledge.

SUMMARY

TEACHER TO ACADEMIC: THE SCIENTIFIC AND ACADEMIC PATH OF PROF. DR. SC. GALIB ŠLJIVO

The main aim of this article is to offer facts from the life of the eminent historian Galib Šljivo to the public, primarily to those who have a professional interest in history. Facts can also be a lesson, but also a guide to younger generation and a sign how noticeable results can be achieved with continuous work and great sacrifices. The basic results to which we arrived in this research are presented in two parts: 1. Biographical data and 2. A